

วิธีสอนกับความแตกต่าง ระหว่างบุคคล

ไสว เลี่ยมแก้ว

๑. ความนำ

ถ้าไม้สองอันยาวเท่ากันก็ไม่มี ความแตกต่างระหว่างไม้สองอันนั้น แต่ถ้าวางไม้สองอันหนึ่งยาวก็มีความแตกต่างระหว่างไม้สองอันนั้น ความแตกต่างจึงเกิดขึ้นเพราะความไม่เท่ากัน คนก็ทำนองเดียวกัน แต่มีความซับซ้อนมากกว่า เช่น ถ้าพิจารณาด้านเพศก็มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับเพศ คือเพศหญิงกับเพศชาย ถ้าพิจารณาด้านความสูงก็จะเห็นว่าบางคนสูงมากบางคนสูงปานกลาง บางคนสูงน้อยหรือเตี้ย ถ้าพิจารณาด้านสติปัญญา ก็จะเห็นว่าบางคนมีสติปัญญาสูงบางคนปานกลาง บางคนต่ำ ถ้าพิจารณาด้านอารมณ์ ด้านความวิตกกังวล ฯลฯ ก็จะมีผลทำนองเดียวกัน ไม่ว่าเราจะพิจารณาด้านใดเราจะพบความแตกต่างระหว่างบุคคลเสมอ ดังนั้น ถ้าใครก็ตามคิดว่าคนทุกคนเหมือนกันซึ่งเป็นความ

คิดที่ผิดแต่ความคิดที่ว่าจะทำให้เหมือนกันหรือคล้าย ๆ กันในบางด้านก็น่าสงสัย เพราะฉะนั้นถ้าครุคิดว่าครูปุคประโยชน์เดียวกันให้เด็กในชั้นเรียนฟังและคาดหวังว่าทุกคนจะรับรู้เหมือนกัน จึงน่าสงสัยอย่างยิ่ง

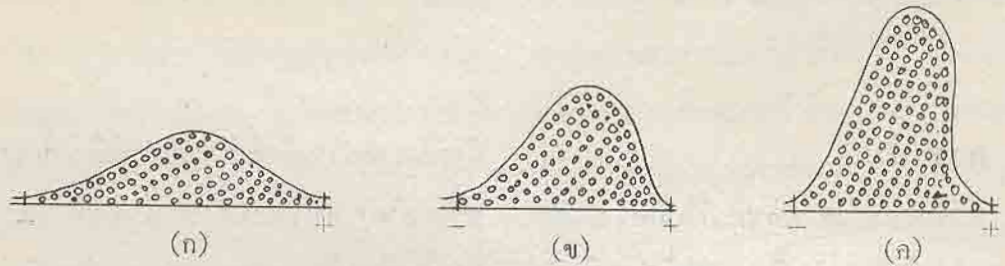
๒. ผลจากการวัดความสามารถของ คน

ถ้าท่านผู้อ่านเคยเรียนวิชาสถิติมาบ้างก็จะรู้จักคำว่าโค้งปกติ โค้งปกติได้มาจากผลการคำนวณจากสูตร ไม่ใช่ได้มาจากปรากฏการณ์ในธรรมชาติ แต่ถ้าเราเขียนข้อสอบตามหลักวิชาการเขียนข้อสอบหรือหลักวิชาการวัดผล โดยให้ค่าความยากของแต่ละข้อประมาณ .50 แล้วเรานำข้อสอบนั้นไปสอบกับคนเป็นจำนวนมาก เช่นเป็นหมื่นหรือเป็นแสนแล้วเราจะได้การแจกแจงของคะแนน

เป็นแบบคล้ายโค้งปกติ แต่ถ้าเราใช้ข้อสอบที่ง่าย เช่นค่าความยากของแต่ละข้ออยู่ในระหว่าง .๘๐-๑.๐๐ หรือข้อสอบที่ยาก เช่นค่าความยากของแต่ละข้ออยู่ในระหว่าง .๒๐-๐.๐๐ แล้วเราจะได้การแจกแจงของคะแนนเป็นรูปโค้งแบบเบ้ ก็ไม่เป็นโค้งแบบปกติ

ผลจากการวัดความสามารถของคน เช่นความสามารถด้านความจำ ด้านเหตุผล เป็นต้น ถ้าใช้ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอดีๆ แล้วเราจะได้การแจกแจงของคะแนนเป็นแบบโค้งปกติหรือไม่แตกต่างกันไปจากโค้งปกติเสมอ

อย่างไรก็ตาม การแจกแจงของคะแนน

รูปที่ ๑

อาจจะมีลักษณะแตกต่างออกไปตามลักษณะของกลุ่มประชากรที่เราไปทดสอบมาอีกด้วย ดังรูปที่ ๑

ถ้าเรานำข้อสอบไปสอบกับคนจำนวนมาก และคนเหล่านั้นมีความแตกต่างกันมาก เช่นคนที่ได้คะแนนต่ำก็ต่ำมาก คนที่ได้คะแนนสูงก็สูงมาก คะแนนก็จะกระจายกันมาก การแจกแจงของคะแนนก็จะได้ดังรูปที่ ๑ (ก) ถ้าแตกต่างกันไม่มากก็จะได้โค้งที่ ๑ (ข) และถ้าแตกต่างกันน้อยมาก คือคนได้คะแนนสูงกับคะแนนต่ำแตกต่างกันน้อยมากก็จะได้โค้งดังรูปที่ ๑ (ค) โค้งในรูปที่ ๑ (ก) เรียกว่าเป็นการกระจายแบบวิวิธพันธ์ โค้งในรูปที่ ๑ (ค)

เรียกว่าเป็นการกระจายแบบเอกพันธ์ ถ้าเรานำข้อสอบไปสอบกับเด็ก ป. ๗ ทั่วประเทศ เราอาจจะได้โค้งแบบ (ข) ถ้าเราไปสอบกับเด็ก ป. ๗ ในชนบททั่วประเทศเราอาจจะได้โค้งแบบ (ก) แต่ถ้าเราไปสอบกับเด็กที่คัดเลือกไว้แล้ว เช่น ป. ๗ ในโรงเรียนที่สอบคัดเลือกได้แล้ว เราจะได้โค้งแบบ (ค) ถ้าจะถามว่าปรากฏการณ์ในโรงเรียนจะเป็นแบบใด คำตอบที่พอจะตอบได้อย่างคร่าวๆ ก็คือ ถ้าท่านไปเข้าชั้นเรียนในโรงเรียนประชาบาลในชนบท ซึ่งรับเด็กเข้าเรียนโดยไม่เลือกหน้า ท่านจะพบกับเด็กที่มีลักษณะดังรูป (ก) คือ เก่งกับอ่อนอาจจะแตกต่างกันราวกับฟ้า-ดิน

ถ้าท่านไปเข้าชั้นเรียนในโรงเรียนในเมืองหรือ
ในเขตเทศบาล ท่านอาจจะพบกับเด็กแบบรูป
(ข) แต่ถ้าท่านเข้าชั้นเรียนในโรงเรียนที่มีการ
สอบคัดเลือก ก็คือเลือกเฉพาะเด็กที่เก่งๆ เข้า
เรียนท่านจะพบกับเด็กในชั้นของท่านแบบรูป
(ค)

๓. ความหมายของโค้งแบบปรกติ

โค้งแบบปรกติทั้งรูปที่ ๑ อาจจะมี ความ
หมายหลายอย่าง แต่ในที่นี้จะเน้นเฉพาะความ
แตกต่างระหว่างบุคคล จากโค้งในรูปที่ ๑ ไม่
ว่าจะเป็นรูป (ก), (ข) หรือ (ค) จะมีลักษณะ
เหมือนกันประการหนึ่งคือปลายโค้งทั้งสอง
แฟบลง ตรงกลางโค้งโป่งออก การที่ปลาย
โค้งแฟบลงแสดงว่าพวกอ่อน (ปลายโค้งทาง
ด้าน-) และพวกเก่ง (ด้าน +) มีน้อย แต่
พวกปานกลาง (ตรงกลางโค้ง) มีมาก ซึ่งดู
ได้จากจำนวนของวงกลมเล็กๆ ในโค้งเหล่านั้น
(วงกลมเล็กๆ แทนคนแต่ละคน) ที่เกิด
ปรากฏการณ์เช่นนั้นจากผลการสอบก็เพราะว่า
คนแต่ละคนไม่เหมือนกัน โค้งดังกล่าวจึงชี้ให้
เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือจะ
พูดว่าโค้งแบบปรกติที่ได้จากผลการสอบเป็น
สัญลักษณ์ของความแตกต่างระหว่างบุคคล
ก็ได้ (ในทฤษฎีทางสถิติมักถือกันว่าการ
กระจายเช่นนั้นเป็นความคลาดเคลื่อน)

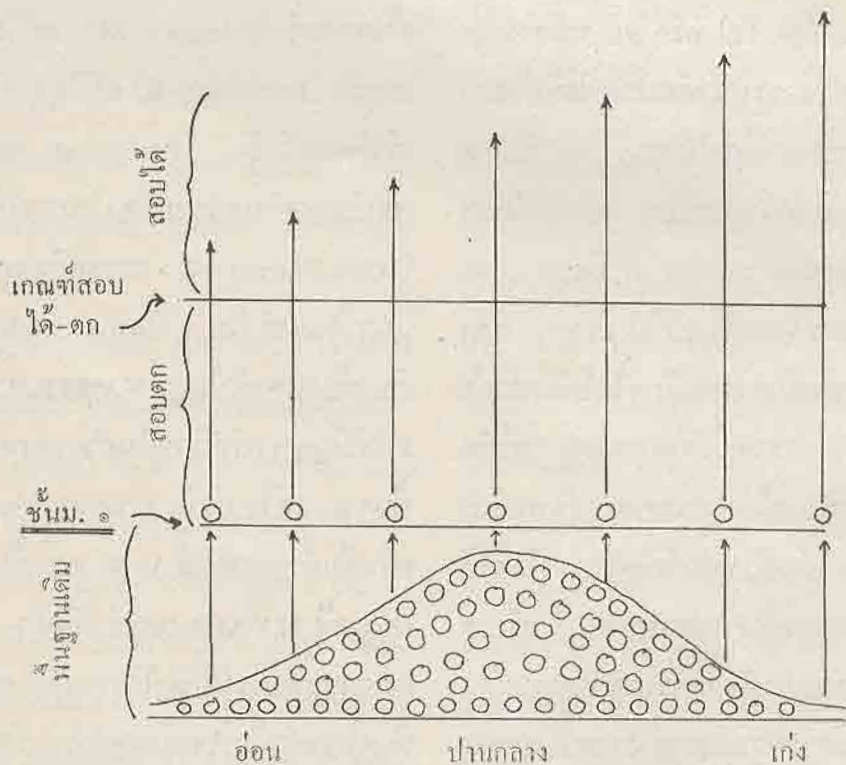
๔. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้าน สติปัญญา

นักจิตวิทยาได้สร้างทฤษฎีขึ้นมาเพื่อ
อธิบายเกี่ยวกับสติปัญญาหลายทฤษฎี มีอยู่
ทฤษฎีหนึ่งที่กล่าวว่ามีความสามารถพื้นฐาน
ของคนอย่างน้อย ๗ ประการ ทฤษฎีนี้คือ
ทฤษฎีองค์ประกอบพหุคูณ (Multiple Factor
Theory) ของเทอร์สโตน (Thurstone) องค์
ประกอบพื้นฐานหรือสติปัญญาพื้นฐานดังกล่าว
ได้แก่ สติปัญญาด้านตัวเลข (Number-N)
สติปัญญาด้านถ้อยคำ (Verbal-V) สติปัญญา
ด้านความจำ (Memory-M) สติปัญญาด้าน
เหตุผล (Reasoning-R) สติปัญญาด้านความ
เร็วในการรับรู้ (Perceptual Speed-P)
สติปัญญาด้านความคล่องในการใช้ถ้อยคำ
(Word Fluency-W) และสติปัญญาด้านกา
มองเห็นเชิงที่ว่าง (Space Relation-S)
เรียกสั้นๆ ว่าสติปัญญา N,V,M,R,P,W, และ
S สติปัญญาเหล่านี้มีอยู่ในตัวคนทุกคน เป็น
พื้นฐาน แต่ไม่เท่ากัน บางคนอาจจะมี N สูง
อย่างอื่นต่ำ บางคนมี V สูง อย่างอื่นต่ำ บาง
คนสูงทั้ง N,V,M,R แต่อย่างอื่นต่ำ บางคน
สูงหมดทุกอย่าง (ซึ่งหาได้ยากมาก) สติปัญญา
พื้นฐานเหล่านี้จะส่งผลต่อการเรียน เช่น
ถ้ามี N สูงก็อาจจะเรียนด้านวิชาคณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์ได้ดี แต่อาจจะเรียนด้านภาษาไม่ดี

ถ้ามี V สูงก็อาจจะเรียนด้านภาษาได้ดี แต่เรียนอย่างอื่นไม่ได้ดี ถ้ามีสูงทุกอย่างก็เรียนได้ดีทุกอย่าง ดังนั้นเป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนั้น การที่ครูสอนเลขโดยใช้วิธีเดียวกันกับผู้ที่มี N สูงและผู้ที่มี N ต่ำก็อาจจะไม่บรรลุประสงค์ของการสอนได้ และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในหัวข้อก่อน ๆ ด้วยก็จะเห็นชัดเจนว่า เราจะสอนวิธีเดียวกับเด็กทุกคนในโค้งแบบปรกติเหล่านั้นให้ได้ผลเท่าๆกันย่อมจะเป็นไปไม่ได้

๕. ความจำเป็นที่ต้องมีวิธีสอนหลายวิธี

ข้อความที่ได้กล่าวมาจากข้อ ๑-๔ ข้างขึ้นเห็นว่าเรามีความจำเป็นที่จะต้องใช่วิธีสอนหลายวิธีกับกลุ่มใด ๆ ทั้งนี้เพราะว่าคนแต่ละคนแตกต่างกัน คนหนึ่งอาจจะเหมาะกับวิธีสอนวิธีหนึ่ง อีกคนหนึ่งอาจจะเหมาะกับวิธีสอนอีกวิธีหนึ่ง เมื่อใช้วิธีสอนให้เหมาะกับแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้สำเร็จด้วยกันทุกคนดังรูปที่ ๒

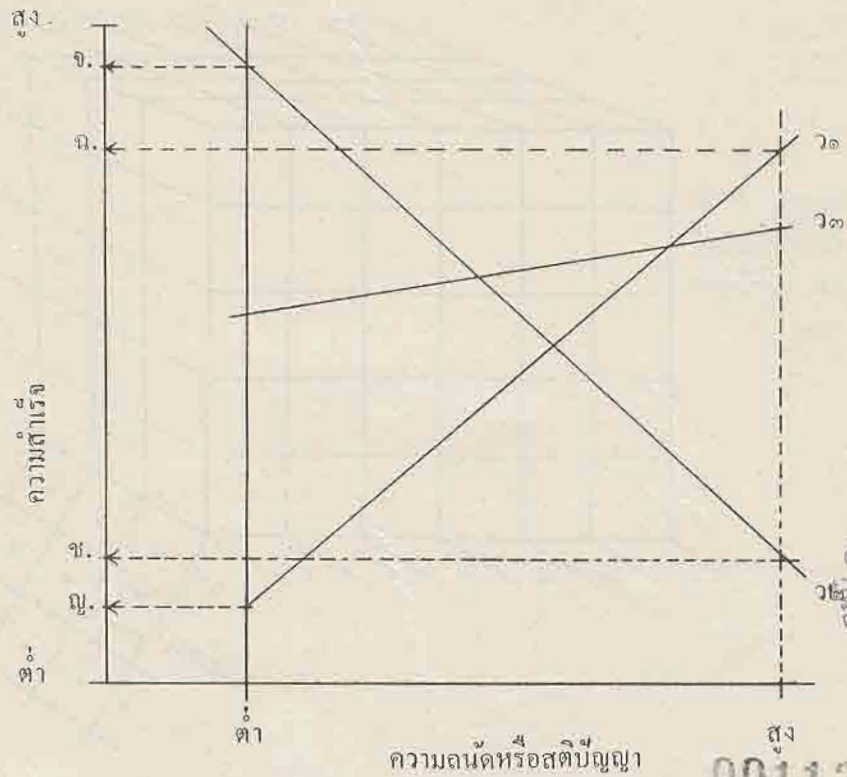

รูปที่ ๒

จากรูปที่ ๒ ชี้ให้เห็นว่า สมมติว่าใน
ชั้นม. ๑ ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล
มาก คนเก่งกับคนอ่อนแตกต่างกันมาก แต่
เริ่มเรียนจากเส้นเริ่มอันเดียวกันในชั้น ม. ๑
และเมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีเกณฑ์อันหนึ่ง
สำหรับตัดสินว่าผู้ใดได้ผู้ใดตก หน้าที่ของการ

สอนก็คือทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงเกณฑ์สอบ ได้
ทุกคน การสอนให้สอบได้ทุกคนนั้น บาง
ท่านอาจจะคิดว่าเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าท่านได้
พิจารณารูปที่ ๓ แล้วท่านอาจจะล้มเลิกที่จะ
พูดว่า เป็นไปไม่ได้

จากรูปที่ ๓. ๖ แทนวิธีสอน ว๑, ว๒,

ความถนัดหรือสติปัญญา

00113

รูปที่ ๓

ว๓ แทนวิธีสอน วิธีที่ ๑, ที่๒, และที่๓, ตาม
ลำดับ ถ้าสมมติว่านายคำเก่งเลขมาก (N สูง)
นายแดงอ่อนเลข (N ต่ำ) ถ้าครูใช้วิธีสอนวิธี
ที่ ๑ (ว๑) นายคำสอบได้แต่นายแดงสอบตกถ้า
ครูสอนวิธีที่ ๒ (ว๒) นายคำจะสอบตก แต่

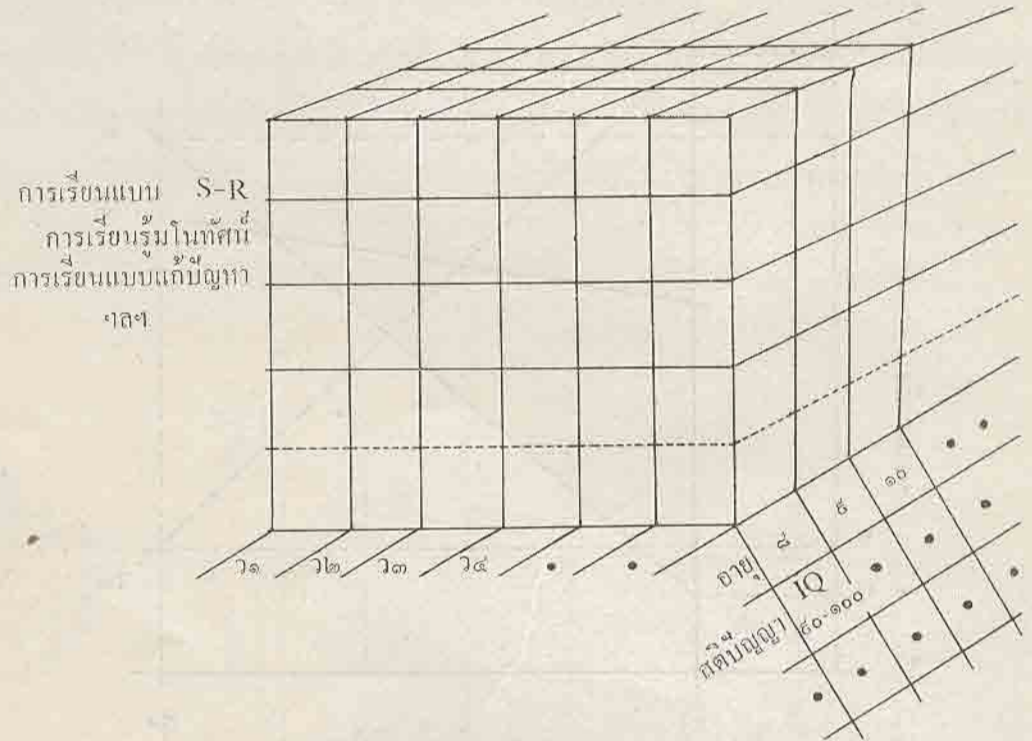
นายแดงจะสอบได้ทั้งๆ ที่พื้นเดิม (คือความ
ถนัดทางเลข) ต่ำมากกว่านายคำ แต่ถ้านาย
แดงและนายคำอยู่ในชั้นเดียวกันและครูใช้ ว๑
และ ว๒ สอน ทั้งนายแดงและนายคำจะพบ
ความสำเร็จทางการเรียนพอๆ กัน คือสอบได้

ทั้งสองคน แต่ถ้าครูสอนวิธีที่ ๓ (ว๓) แล้ว จะช่วยได้ทั้งนายแดงและนายดำ รูปที่ ๓ จึงชี้ให้เห็นว่า รูปที่ ๒ เป็นไปได้ กล่าวคือทั้งคนเก่งและคนอ่อนพบความสำเร็จทุกคน ไม่มีการสอบตก ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าเราจะค้นหา ว๑, ว๒, ว๓, . . . ได้อย่างไร

๖. แนวทางในการค้นหา ว. ต่างๆ

กระบวนการในการค้นหา ว. ต่างๆ ก็คือการวิจัย แนวทางสำหรับวิจัยเพื่อหา ว. ต่างๆ อาจจะได้จากรูปที่ ๔

จากรูปที่ ๔ ท่านอาจจะวิจัยเพื่อทราบว่ามีเด็กอายุ ๘ ปี IQ จาก ๘๐-๑๐๐ เรียนแบบ

รูปที่ ๔

S-R จะใช้ ว. ไตจริงจะดีที่สุด หรือท่านอาจจะวิจัยเพื่อรู้ว่า ถ้าใช้ ว๑ สอนนวัตกรรมแล้วจะเหมาะกับเด็กระดับอายุใด สติปัญญาในระดับใด เป็นต้น โครงแบบในรูปที่ ๔ จึงเป็นแนวทางสำหรับวิจัยอย่างดียิ่ง

๗. สรุป

บุคคลมีความแตกต่างกันในทุกๆ ด้าน จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องรู้วิธีสอนให้เหมาะกับแต่ละคนหรือกลุ่ม ทำให้ทุกคนบรรลุเป้าหมายได้ทันทัน ถ้าทำได้เช่นนี้การสอบจะ

ไม่มีการตก หรือมีแต่ลดลง จะเกิดความเสมอภาคในการสอบได้ เป็นการมอบความเท่าเทียมกันในการสอบให้กับผู้เรียนทุกๆ คน เป็นการเปิดและมอบโอกาสแห่งความสำเร็จให้กับคนทุกคน ไม่ใช่มอบโอกาสแห่งความสำเร็จให้กับคนบางคนหรือบางกลุ่มด้วยการสอนวิธีเดียว หลักการของหลักสูตรปี ๒๕๒๑

มุ่งให้พัฒนาปวงชน ไม่ใช่มุ่งให้พัฒนาบางคน การสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงเป็นวิธีที่จะบรรลุหลักการของหลักสูตร ๒๕๒๑ ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ผลิตครูหรือไม่ ถ้าใช่ ท่านมี ว. ต่างๆ ที่พร้อมที่จะมอบให้กับครูที่ท่านผลิตไปแล้วหรือยัง